

НАЈБОЉИ ИНТЕРЕС ДЕТЕТА У ПОРОДИЧНИМ СПОРОВИМА

Пре него што донесе одлуку у заштити права детета или у вршењу родитељског права, у спору за вршење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета, те је у смислу чл. 270 Породичног закона неопходно да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалиште или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Посебан елемент за утврђивање најбољег интереса детета представља мишљење детета под условом да је оно способно да га слободно формира.

Из образложења: Првостепеном пресудом између осталог разведен је брак парничних странака те су малолетна деца поверена мајци на самостално вршење родитељског права уз одређено пребивалиште деце у мајчином домаћинству. Против ове пресуде у делу којим је одлучено о вршењу родитељског права, жалбу је благоремено изјавио тужени са предлогом да је суд у том делу преиначи и малолетно дете повери њему на старање. Из образложења првостепене пресуде следи да је иста донета на основу прихваћеног споразума парничних странака закљученог на рочишту, који се односи на самостално вршење родитељског права од стране мајке, одржавање личних односа деце са оцем и његов допринос издржавању деце. Опредељење првостепеног суда да прихвати наведени споразум засновано је на оцени да се истим у највећој мери штите интереси малолетне деце у смислу чл. 6 Породичног закона. Поступајући по поднетој жалби, другостепени суд наводи да је према одредбама чл. 6 и 266 став 1 Породичног закона, у спору за вршење родитељског права суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу родитељског права у смислу чл. 270 истог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, полу, узрасту, жељама и потребама деце. У конкретном случају другостепени суд утврђује да првостепени суд елементе процене најбољег интереса детета није утврдио прибављањем мишљења установе специјализоване за посредовање у породичним односима што има за последицу непотпуно утврђено чињенично стање и онемогућава испитивање најбољем интереса деце у оквирима постигнутог споразума парничних странака.

Посебан елемент за утврђивање најбољег интереса детета према изричитим одредбама чланова 60 став 4 и 61 став 4 и 65 Породичног закона представља мишљење детета под условом да је оно способно да га слободно формира. Мишљењу детета се мора посветити дужна пажња у свим питањима која га се тичу и у свим поступцима у којима се одлучује о његовим правима, а у складу са годинама и зрелашћу детета. Дете које је навршило 15-ту годину живота и које је способно за расуђивање, може одлучити са којим родитељем ће живети у смислу чл. 60 став 4 ПЗ. Ћерка парничних странака у време пресуђења је навршила 15-ту годину живота те у смислу цитираних одредаба има право да изрази своје мишљење и да одлучи са којим родитељем ће живети, а такође и о одржавању личних односа са родитељем са којим не живи. Првостепени суд је прихватио споразум парничних странака и на истом засновао првостепену пресуду а пропустио је да омогући малолетној ћерки да активно учествује у поступку и да на одговарајући начин изрази своје мишљење и одлучи са којим родитељем ће да живи, те на који начин ће одржавати односе са родитељем са којим не живи. На овај начин суд је ускратио малолетно дете њених

законских права што нужно ставља сумњу у могућност да се првостепеном пресудом заштите њени најбољи интереси.

(Пресуда Основног суда Сомбор П2. 303/12 од 01. августа 2011.г. и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж. 689/12 од 14. новембра 2012.г.)